

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Quid valeat habitus ca.xiiii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Liber Primus

Quomodo appetitus ligetur Cap. xij.

Qontra hanc teterrimam pestem, quod aliud melius dari potest antidotum, quam quod Paulus ostendit dicens. Castigo corpus meum et in seruitutem redigo, ne cum alijs predicaueri, ipse reprobus efficiar. Pugnat ergo inter se haec duo spiritus, et ea pugna lex est, ut victor victo imperet, et quolibet trahat. Rem miramur intellige, quam si saperet et sibi recte consulere homines, fortasse vitam cautius instituerent, nec se ipsos inconsulte ac improvide viuendo, tot vitiorum cathenis alligarent. Usus et consuetudo ea sunt quae appetitum ligant et obstringunt. Consuetudo pro quae cathena est adamante solidior, per exercitium ususque contextiones actiones assidue annuli sunt, si appetitus ad id quod concupiscit, voluntatis assensus semel traxerit, unum cathenae amulum complicauit, si ceteras eam seduxerit, iam ex centum orbiculorum cathena contexta, collum victor voluntatis innodat, et captiuam ducens, illud et insultare non cessat. Hinc Hora. in epi. Animus rege, qui nisi paret, Imperat. hunc frenis hunc tu copesce cathena. Animus autem vocat impetum appetitus.

Quid valeat habitus Cap. xiiij.

Athena haec a philosophis (qui res naturas subtiliter inspexerunt) habitus appellatur. Is continuis et frequentibus malis acrimonibus sic pedetentibus et sensibus nobis adheret et subrepat, ut in naturam transire videatur, sicut lignum a natura rectum, postquam diu flexuram passus fuerit, a curuitate dimoueri non potest, nec ligno minus tenaciter adheret ea figura, quam si ab origine curuatura venisset. Scitum est illud memorabile Lycurgi exemplum, qui volens populo quantum consuetudo possit ostendere, duos catulos, unum in syluis, alterum domi in populo educari fecit, mox convocatis turbis tale spectaculum exhibuit. Catulos adduci iussit, et proposito hinc lepore, hinc cacabo solui eos mandauit, qui popine assuetus erat, ad cacabum repentino cursu se praeiunxit, qui pro in syluis coaluerat, mira pedum leuitate fugientes lepores insecutus est. Videtur ergo habitus natura fortiores, ut pote quam subigunt, domant, et immutant, et unusquisque habitum habens, nisi diligenter

Libet Delectatio

tiaz adhibeat, in cōtrariuz sedz euz sp operat. Operat at habituat^o facile, p̄mpte, p̄fecte, et cū delectatiōe, qui sine habitu ē, et si bene operari p̄t, neq; em̄ id negaueriz, nō eque expedit^o et p̄optus venit ad operāduz. nec tāta inerit operationi voluptas p̄fectio facilitas. Unde illō Aristo. in Ethic. citharœdi est citharaz pullare, studio si bene pullare. Inest ergo habitui (vt theologi clarissimi sentiūt, et p̄fertiz Jo. Scotus in p̄miz sentētiar. dist. xvij. quest. ij.) vis actia, qua euz anime p̄tute cū in fuerit, habituat^o valet ad meli^o et laudabilius operāduz. De vi cōsuetudinis q̄d a Valeriodicat hic referaz Cretēses in q̄t euz acerbissima execratione aduersus eos q̄s vehemēter oderunt vri volūt, vt mala cōsuetudine delectētur, optāt, modeltoq; voti ḡne efficacissimū vltionis euētuz reperiūt. Inutiliter eniz aliq̄d concupiscere, et in eo p̄seuerāter morari, exitio ea vicina ē dulcedo. At si volūtas mea diligētia studioq; excitata coeperit appetitui d̄nari, et ei^o ferit atez mollire colēdo, breui si p̄seuerarit et victoria vti sciuerit, nec vires remiserit, victrix euadet, et in altissimā virtutis arcem cum victorię signis euolabit. Ad hoc Paulus ad Romanos hortat, dicens. Ergo fratres debitores sum^o non carni, vt secunduz carnez viuamus. Si eniz secunduz carnem vixeritis mortemini. Si autez spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis. Vita. s. immortalis ac sempiterna, que sola vera est vita, et ab omni mortis contagione semota

¶ Quod paucorū ē appetituz supare ¶ Ca. xv.

Sed pauci admodū s̄t q̄ carnis ibecillitate deuicta felicitate tate victorię potiātur, ea nāq; est volūtatē cū appetitu p̄cor d̄trea familiaritas, ea necitudo, vt penenūq; sciat ei^o plene p̄pugnaz blāditijs. Docuit hoc cū summa tori^o humani ḡnis incōmoditate atq; iactura proplastus hō, qui cū mō esset ab opifice deo cōdit^o, et i perfecta membroruz corporis et anime viriuz integritate format^o, p̄emonit^o etiaz quid euēturuz eēt delinq̄nti. male suadēti feminas, ne (vt Augustin^o inquit) eaz quā habebat in pelitijs cōtristaret, as

¶ iij